

Vogels

Sportvissers hebben meestal wat met vogels. Een voorbij flitsende ijsvogel, een luidruchtig opstijgende knobbelzwaan of een uit de mist opdoemend koppeltje grote zaagbekken kunnen een visdag vervolmaken. Hengelen betekent voor mij altijd vogeltjes kijken en zonder verrekijker ga ik niet naar de waterkant. Meestal kan die kijker in de tas blijven want zelfs de meest kwalificerende soorten accepteren de man onder de pluif in de boot opvallend snel als niet bedreigend onderdeel van hun leefomgeving. In menig fotoboekje pronken naast megasnoeken en monsterkarpers ook felblauwe ijsvogeltjes, zittend op een licht doorbuigende hengeltop. Het is niet toevallig dat nogal wat natuurfotografen hun roots in het hengelen hebben.

Soms ontstaan er zelfs hechte relaties tussen hengelaar en vogel. Zo hebben Amsterdamse reigers vaak hun eigen visser. Zelf vissen doen ze niet meer, hun strategie bestaat uit het geduldig wachten tot er een visje voor ze wordt gevangen. Oudere en dominante reigers vergezellen de beste vissers terwijl jongere soortgenoten het moeten doen met de mindere hengelaars. Sommige reigers kijken zelfs aandachtig mee naar de dobber en worden bijzonder zenuwachtig wanneer het rode puntje onder water verdwijnt.

Behalve als bron van natuurbeleving kan de aanwezigheid van vogels ook vangstverhogend voor de hengelaar werken. Een kluitje duikende zwartwitte eendjes duidt op de aanwezigheid van zoetwatermossels en een beetje mosselbank is een trekpleister voor grote karpers. Verder let ik in de winter altijd op jagende futen. Vooral wanneer deze ranke viseters zich groepsgewijs boven diep water ophouden hangt er op half water vaak een school spiering. Tien tegen een dat een verdieping lager een paar snoekbaarzen acte de présence zullen geven.

Wat betreft onze grootste viseter, de aalscholver, liggen de gevoelens wat ambivalenter. Tegenwoordig kom je deze oervogel in elk water tegen en net als futen, nonnetjes, reigers en zaagbekken eet hij vis. Probleem daarbij is echter dat hij vis eet van een formaat dat wij ook graag vangen. Het probleem is daarom ook deels emotioneel van aard. Deels, want *Phalacrocorax carbo* blijkt zo effectief te vissen dat in veel wateren nagenoeg alle vissen tussen de 15 en 40 centimeter zijn verdwenen. Vooral in afgesloten wateren zonder schuilgelegenheid voor vissen en in wateren waar de visstand herstellende -en daarmee kwetsbaar- is, kunnen aalscholvers behoorlijk rigoureuze tafelen. In diverse salmonidenwateren wordt het voortbestaan van een kritische soort als de vlagzalm door deze vogel zelfs bedreigd. En hoe verhoudt de eetlust van aalscholvers zich tot de geest van de Europese Kaderrichtlijn Water? Een richtlijn die voor wat betreft de visstand onomwon-

den stelt dat een ecologisch gezond water betekent dat alle lengteklassen aanwezig zijn.

Vast staat dat de beroepsvisserij al lange tijd om een aalscholverbeheer roept. Ook de georganiseerde sportvisserij begint zich in toenemende mate zorgen te maken over het effect van de aalscholver. Maar hoe doe je dat, aalscholvers beheren? Schieten werkt niet, dat blijkt wel uit ervaringen in Zweden en Duitsland, waar afschot juist tot een beter broedsucces leidde. Ook het effect van andere, mindere rigoureuze maatregelen, is op zijn minst twijfelachtig. En stel dat ze wel zouden werken, hoeveel aalscholvers zijn dan vanuit visserijstandpunt acceptabel in Europa? En dan hebben we het nog niets eens over het maatschappelijk draagvlak voor afschieten van een beschermde vogel. Of beter gezegd de afwezigheid daarvan. Veren gaan in de publieke opinie nu eenmaal voor schubben. Verder wordt het herstel van de aalscholvers na de tweede wereldoorlog door velen beschouwd als symbool van succesvolle natuurbescherming. En laten we eerlijk zijn, veel aalscholvers betekent ook veel vis. Het dossier aalscholver is in ieder geval nog lang niet gesloten.

Marco Kraal
Hoofdredacteur

